

Péli Barna
Hús díszkont, 2018, vegyes technika © Fotó: Biró Dávid

erőszakoskodik, épp Kant kezéből rácingálja ki az utolsó löncszhús konzervet, szerinte az nem ehető, hanem szemét, amit el kell takarítani. A löncs a múlté! Hillary-n – látva a jelenetet – egy epileptikus fuvallat szalad át, egy hirtelen felébredő, de egy pillanat alatt el is múló idegrángást idézve elő. Legszívesebben segítségül hívná a gazdagok, a jól értesültek, a jó időben vagy jó helyen születettek, a politikai kalandorok és hazárdjátékosok, kommunikációs zsonglőrök és gazdasági szerencselovagok kísérleteit, mindet egyszerre. De szerencsétlenségére ehelyett a mindenféle biotechnológia és géntechnológia által elkerült purhab nyomoroncok néma nagy csinnadrattája ront be zajosan a dehumanizált raktárhelyiségekből és a pincéből a Húsdíszkontba, akiknek legnagyobb ellensége az UV. De ezt jól tudják, mert nem győzi őket elégszer figyelmeztetni a nagy japán purhab termékszellem, akin azért van úszósapka, hogy Hillary képzelt testőrei ne ismerjék fel benne az önállóságot. Mantraszerűen hajtogatja, a hálózat

9 0 1 8 _ 5

maga a növekedés. Kiváló álcázóképessége miatt azt sem tudni pontosan, hogy valóban ő-e a felelős a két ellenkező irányú tendencia 21. századi felgyorsulásáért, a globalizáció és az identitáskeresés egyidejű fokozódásáért. Az viszont biztos, hogy amióta megvetette lábát a high-tech ipar, nem járt a Szilícium-völgyben, és álcaként, habár ott volt az 1891-es alapításnál, magas szintű nyelvtudás hiányában nem a Stanfordon, hanem a SOTÉ-n végzett, és ha kérdezik azt válaszolja, kedvenc szerzője Nádas Péter. Jelenléte tudományos alapokon nyugszik, nem valami ezoterikus tudás birtokában levő alternatív történelem szereplője, nem tagja semmiféle titkos szervezetnek. Figyelmét rabul ejti az asszimetria, a megcsontkított, a kizsigerelt, a megalázott, a nemi analfabetizmus által deformált, a soha nem kért testek, amelyek mintha a huszadik században kérnék ki maguknak az addigi méltánytalan feledést; abban a korban, amelyikben úgy kerülnek középpontba, mint de Sade *Filozófia a budoárban* című művében a szüzesség. Gunther von Hagens többször is megkérnyékezte, hogy segítsen neki az emberi szervet vagy az egész testet acetonfürdőben megszabadítani zsírszövetektől és nedveitől, majd mínusz huszonöt fokon kiszárítani és zsírtalanítani. A testet ezután polimeroldatba meríteni, hogy a meleg műanyag behatoljon az inak, a szervek közé, hogy a szilikonnal feltöltött testrészek hajlékonyak legyenek, annak érdekében, hogy a testeket a kellő pozitívába lehessen mozgatni. Apollói test-torzóvá formálni őket. De ő sohasem társul senkivel. Önállósága mindenek felett való, helye az egyszerre megkapó és elidegenítő nyomoroncok között van, akik jól tudják azt is, hogy a test roncsolása csak ritkán vezet önismerethez, hiába győzködi őket Schwarzkogler gézzel betekert farokkal. Testük mindig okosabb náluk. A felszín kertjeinek ápolgatása helyett ezért őt is arra biztatják, szálljon alá velük a tárnákba, ahol a lélek csodái és szörnyetegei születnek, mert úgyszintén olyan szituáció, amelyben ne működne a faszunkról/pinánkról való tudás. Hogy ez a tudás ne legyen egyszerre ígéret és csapda, rituális koreográfia szerint rendeződnek törzsi szervezetszerű közösséggé, mert nincsenek kapcsolatok hatalmi viszonyok nélkül. Leginkább vasárnap reggelenként csapkodják meg meztelen felsőtestüket a férfiak, a nők a kisingjüket sem veszik le. Délután embervadászatra indulnak. Hétfőn hajnalban, jelenlétük zálogaként, feltöltik a polcokat.

KOZÁK CSABA

TÚLÓRA / OVERTIME

Laszlo Milasovszky kiállítása

K28 Galéria, Budapest
2018. május 18 – június 21.

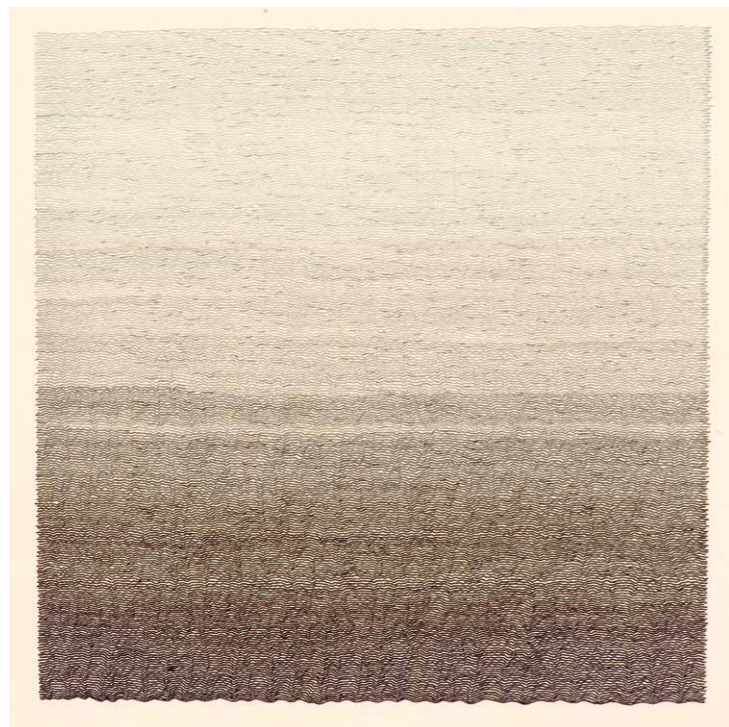
Mivel jó tanuló volt, LASZLO MILASOVSKY tanárai megengedték, hogy egy nagyméretű fehér papírlapot rögzíthessen az iskolapadjára, amit aztán képekkel borított be. 19 évesen viszont már szűknek találta itthoni (szöveg) környezetét, így disszidált: Jugoszláviából éjszaka Maribornál kúszott át a határon Ausztriába, onnan pedig Nyugat-Németországba vezetett az útja. Szemléletét többek között az orosz konstruktivisták, Kazimir Malevics és Moholy-Nagy László alapozták meg. A végső lökést viszont az adta,

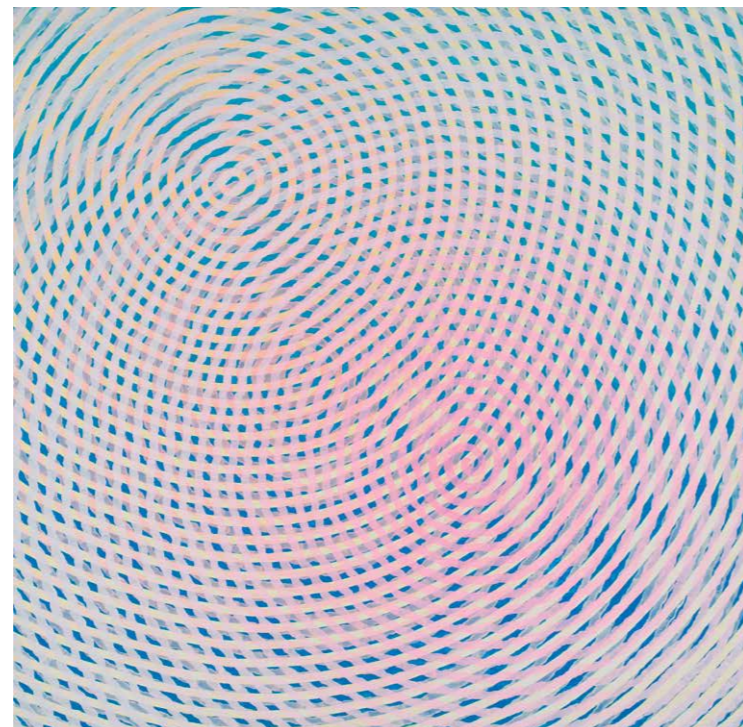
Laszlo Milasovszky
Öletgazda, 2013,
olaj, vászon,
150 x 150 cm
© Fotó: Lugosi-
Lugo László

hogy a Neue Wilde kölni ágának olyan művészeivel ismerkedett meg, mint Jiří Georg Doukupil, Walter Dahn, Peter Bömmels, Peter Adamski, akik mára nemzetközi hírnévnek örvendenek. Korai munkái az ábrázoló/figurális reprezentáció tárgykörebe sorolhatók, miközben pályája elején experimentális fotókat is készített. Műveit az új-konstruktivizmus, a lírai- és geometrikus absztrakt szemlélet ugyanúgy befolyásolta, mint a Pattern Painting. Grafikai és festményei mellett objektumokat és installációkat is jegyez. A második éve működő Kazinczy utcai lakásgaléria kiállítása az elmúlt 26 év terméséből ad válogatást.

Laszlo Milasovszky munkái túllépnek a vakrámába fogott virtuális tér határain, hiszen az alkotások nem lezártak, hanem a valós térbe kívánnak terjeszkedni. Művei a végtelen univerzum mikrovilágai, melyek a „rész”-ben megmutatják a nagy „egész” összefüggéseit. A teljesen kitöltött képmezőt úgy lakja be, hogy általában szimmetrikusan építkezik, a központi magon áthaladó tengely lehet horizontális és/vagy vertikális, valamint a szimmetria halvány sérülését mutató, azaz disszimmetrikus. Az organikus képekre az asszimetria jellemző. A képek súlypontja vagy a központba esik, vagy pedig (például az egymás felé futó körök/spirálok esetében) osztott, több gócpontba zárt. Műveikhez vázlatokat készít, tudja, hogy mit akar, nem

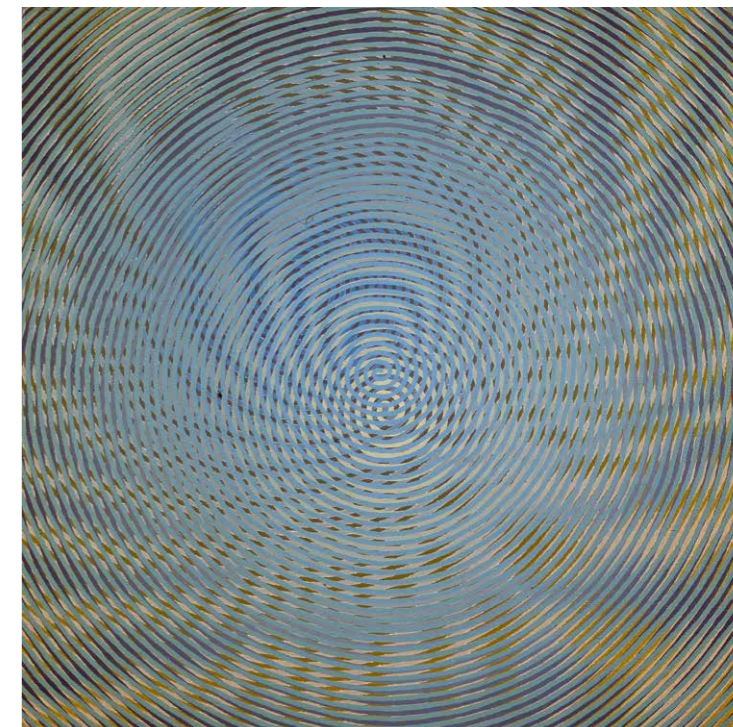
Laszlo Milasovszky
Szürkület, 1992, tinta, papír, 22 x 21,5 cm © Fotó: Lugosi-Lugo László

Laszlo Milasovszky
Love is in the Air, 2012, olaj, vászon, 80 x 80 cm © Fotó: Lugosi-Lugo László

Laszlo Milasovszky
Burberry's, 1998, olaj, vászon, 70 x 70 cm © Fotó: Lugosi-Lugo László

Laszlo Milasovszky
A csúcson, 1996, olaj, vászon, 70 x 70 cm © Fotó: Lugosi-Lugo László

bízva a véletlenre. Látszatra tematikus blokkokban gondolkodik – vonalak, hálózatok, körök, spirálok –, ám ha megnézzük a művek datálását, akkor egyértelműen kiderül, hogy sokszor csak évekkel később tér vissza egy-egy motívumához, tehát a sorozat-jelleg csak az utólagos kategorizálás által derül ki. Ez a fajta visszacsatolás abból adódik, hogy egyrészt elkezd variálni, rekonstruálni, parafrázálni egy-egy korábbi tematikát, másrészt viszont a festői módszer eredménye. Tudnunk kell, hogy sokszor „túlórázva”, egyszerre több művén is dolgozik. Ezzel megtöri az időigényes, aprólékos kivitelezés monotonitását, másrészt az 5-6 rétegben felvitt festékrétegnek száradnia kell, így egy másik vászon elé állhat. Anyaghasználata minimális: a papírképekhez tintát és ceruzát használ, vászonképeit – az egyetlen akril kivételével – olajjal festi.

Előfordul, hogy minimalista színkezeléssel élve egy képtéren belül csak fekete-fehérrel és annak köztes árnyalataival dolgozik (*Szürkület*, 1992 vagy a kékbe hajló *Éjszakai műszak*, 2018), műveinek többségében viszont a színvilág hol pazarul dübörgő (*Ötletgazda*, 2013), hol pedig pasztellbe hajlóan visszafogott (*Pasztell hálózat*, 2016), ám egy képmezőn belül az is lehetséges, hogy a színek a kép peremvidékei felé haladva, vagy éppen a középső sávban egyre halványabbak (*Korszakváltás*, 2017), a képi „történet” folyamata lelassul. A munkák egy részénél

formailag a pontból indított egyenesek (vagy csíkok, sávok) uralják a felszínt, melyek horizontálisan és vertikálisan keresztezve egymást ritmuşt adnak a képnek (*Burberry's*, 1998). Ez a repetitív hálózat többször elfordul 90 fokkal a tengelye körül, átlósan halad a rácsszerkezet. Az irányított vonal elszabadulhat, kanyargó görbéket ír le, burjánzóan terjeszkedik (*Kígyófészek*, 1999). A hullámvonal szabályos matematikai jellé, fekvő nyolcassá formálódik (*Gondolatok a végtelenről, tanulmány*, 2012). A körök és spirálok által a hullámvonal átjárja az egész képmezőt, a kép mikrovilágát kitágítva a végtelenbe terjeszkedik (*Nap – Hold – Tér*, 2014). Morfológiailag tehát a művész igen kevés formát/jelet használ, ám azok variabilitása, repetíciója, bemozgatása, rotációja és színekkel való feltöltése hihetetlenül gazdag képi világot eredményez. Struktúráinak, hálózatainak, rácsszerkezeteinek feszített vonalvezetésének statikusságot kellene sugallniuk, ám a geometrikus fragmentumok (párhuzamosok, átlós kereszteződések, négyzetek, téglalapok, háromszögek) a folyamatos ismétlődés révén a mozgás illúzióját keltik: a mű statikus szerkezete dinamikussá válik. A hullámok, hullámvonal, körök és spirálok esetében pedig egyértelmű a mobilitás és dinamizmus.

„Absztrakt tájképet” úgy épít, hogy a vertikálisan hullámvonal, sűrűbben és lazábban szótt vonalak egyértelműen kijelölik a föld-horizont-ég klaszszikus hármasságát (*Szürkület*, 1992). A látszatra tökéletes mértani szerkesztettség kapcsán meg kell említenünk, hogy a művész szabad kézzel rajzolja-festí geometrikus motívumait, az egyeneseket és a köröket/spirálokat egyaránt. Az, hogy mértanilag nem egzakta a képi elemek, csak közelről vehető észre, bár az utóbbi időben – a munkafolyamat gyorsítása érdekében – néha megengedte magának a vonalzó használatát.

Milasovszky műveiben állandóan ismétlődő szimbólumokat használ, melyek más-más kultúrkörökben különböző jelentésekkel bírnak, de alapvetően hasonló szimbolikát sugallnak. A legfontosabb, kinetikus értékkel bíró főmotívumok a hullámvonal, a kör és a spirál. A hullámvonal a szabályos, kozmikus ismétlődés és változás jelképe. Az élet ritmusa, éj és nappal változása, a szív dobogása. Minden, ami létezik, hullámvonalon halad. A fekvő nyolcassá bővülő hullámvonal a végtelen jele, az önmagába

visszatérő Möbius-szalag. A kör a teljesség legegységesebb szimbóluma. Az élet jelenségeinek mindenben visszatérő törvényét fejezi ki. A végtelenségre, az örökkön megújuló életre utal. Az egymásba hatoló két kör a dualitás, a szövetség jele. A spirál a kozmikus lét keletkezésének szimbóluma. Nem más, mint a saját farkába harapó kígyó, az egyre kisebb körökben szűkülő víztölcser rajzolata, a csigavonal, az ujjlenyomat, a DNS-láncolata, a galaxisok formába rendeződése. A művész hullámgyűrűi a tóba dobott kavics mintájára köröket leírva haladnak a maguk útján, míg spiráljai kísértetiesen emlékeztetnek az interferencia jelenségére. Laszlo Milasovszky művészetét lehet elemezni, de látványvilága meghaladja a narratív megközelítés határait. A végtelen megismerésének festői útján ugyanúgy feltár mikro- és makrovilágokat, melyek komplexitása írásban nehezen ragadható meg. Műveiben mértani-matematikai-fizikai szabályoknak, törvényeknek engedelmessé váló hálózatok, rendszerek bontakoznak ki. Körök és spirálok forognak rajzain, festményein, kövekből építkező installációiban. A tudományok szigorát a festészet erejével képes megszelídíteni. Dinamikus, sugaras, pulzáló útján pedig olyan látványt teremt a legminimálisabb eszközökkel, ami páratlan a maga nemében, mások művészetével nem rokonítható. Nem csalás, nem szemfényvesztés: a néző optikai illúziók rabjává válik.

Laszlo Milasovszky
Belföld, 2015, olaj, vászon, 145 x 90 cm © Fotó: Lugosi-Lugo László

